

EVLİLİĞİN FAZİLETLERİ

el-Hamdülillâhirabbilâlemîn

es-Salâtü ve's-selâmu alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîne Muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn ve mentebiahû bi-ihsânin ecmaîn et-tayyibîn et-tahirîn..

Emmâ ba'd:

Aziz muhterem kardeşlerim!

a. Hangi Kadınlarla Evlenmek Helaldir

Hangi kadınların insanlara helal olduğu hangi kadınların haram olduğu, nikâhlarının mümkün olmadığı meselesi var.

Hurrimet aleyküm. “Size haram kılındı.”
Ümmehâtüküm. “Şu kadınlar size haram kılındı, şunlarla nikâhınız bahis konusu olmaz.”

Subhânellezî haleka'l-ezvâca küllehâ.

Hurmanın bile erkeği var dişisi var, fıstığın erkeği var dişisi var. Erkek dişi yaratmış, çift çift yaratmış.

Çift kelimesinin de anlamı karşıt; o ona terazili, bir şu bir şu. Mesela zamanda çiftlik, çift oluş; bir geceyi yaratmış bir gündüzü

yaratmış, bir yazı yaratmış, bir kışı yaratmış gibi...

Çift deyince ille çiftleşen çiftler mânasına değil. Allahu Teâlâ hazretleri böyle böyle çeşitleri yaratmış. Bir kadınla bir erkek evlenecek, nesil öyle devam edecek, kanun-u ilâhî, mahlûkatı arasında böyle. Âdetullah; şimdiki insanların tabiat kanunu dedikleri -ki tabiatı da yaratan Allah, tabiata kanunları koyan da Allah- evlilik yoluyla erkekle dişinin nesilleri oluyor, nesiller devam ediyor.

Hanımda bir yumurta teşekkül ettiği halde erkekle evlilik olmazsa oradan çocuk olmuyor. Bir istisnası var, İsa *aleyhisselam*'ın annesi Meryem validemiz! Allahu Teâlâ hazretleri ona da Cebrail *aleyhisselam*'ı göndermiş.

Fe temessele lehâ beşeran seviyyen.

Cebraail *aleyhisselam* karşısına çıkmış. Diyor ki;

Inni eûzü bi'r-rahmâni minke in künte takiiyyen. “Sen Allah'tan korkan bir insansan ben senden Allah'a sığınırım!”

O da diyor ki;

“Beni Allah gönderdi, ben meleşim. Sana bir evlat bağışlamak için gönderdi!”

Babasız ama Cebrail *aleyhisselam*’ı göndermiş. Vücudunda Allah nasıl bir şey nasip ettiyse, evlenmediği halde Allah’ın lütfuyla İsa *aleyhisselam* dünyaya gelmiş. Hayatta, beşer tarihinde ilk! Bir, tek olan Meryem validemizin evlenmeden kendi rahiminden evlat olması, İsa *aleyhisselam*’ın olması! Ondan sonra başından, Hz. Âdem atamız zamanından cihanın sonuna kadar nesil evlilikle devam ediyor, kanun-u ilâhî böyle. Mahlûklar arasında da böyle: Horoz var, tavuk var; boğa var, inek var; koç var, kuzu var; teke var, keçi var... Dişili erkekli!

Hikmet-i ilâhîde dişide yumurta olduğu halde erkeğin yumurtası ile aşılama olmadığı zaman tohum yetişmiyor. Mesela bizim bu köye fıstık ektiler, fıstık üretmeye kalktılar. Fıstıklar buruşuk buruşuk oldu, tohumları gelişmedi. Uzman çağırdılar. Bana nakledilen, ben köyde yoktum. Uzman demiş ki;

“Erkek ağaç yok, bunlar ondan olmuyor.”

Erkek fıstık ağacı dikmişler. O zaman

fıstıklar tombul tombul olmuş. İncirin de erkeği dişisi vardır. Erkek hurmanın şeyini diş hurmanın ağaçlarına dallarına bağlarlar, hurma öyle olur. Bir sene Efendimiz demiş ki;

“Bunu yapmayın!”

Yapmamışlar; o sene hurma olmamış. Allah'ın hikmeti! Oradan gelecek. Çiçekler de öyle: Çiçeklerin tozları havaya karışır, uçuşur, rüzgâr götürür, taşır. Öteki dişinin üzerine gelir. Orada onunla karşılaşıncı o zaman meyve olur, aksi takdirde meyve olmaz veya meyve yenilmez. İncir işe yaramaz, fıstık işe yaramaz. Kanun-u ilâhî böyle!

İnsanlar da evlilik yoluyla ürerler, üreme kanunu böyle! Evlenmek helaldir, evlilik dışı birleşmek haramdır. Evlenmeye nikâh derler. Evlenmeden birleşmeye zina veya sifah derler; sin, te, noktasız ha; sifah derler.

Ve hallallahu'n-nikâh. “Allah nikâhı helal kılmıştır!” *Ve harrame's-sifâh.* “Zinayı haram kılmıştır.”

İnsan bebeği nazlı, nazenin bir mahlûktur. Doğduğu zaman bir işe yaramaz, bir şey beceremez. Çevresini bilmez. Bazı

mahlûkların yavrusu doğar doğmaz annesinin yaptığı iş gibi işleri hemen annesinin çevresinde yapmaya başlarlar. Ama insan yavrusu âciz bir mahlûktur, bakıma muhtaçtır, annesi bakacaktır. Doğumdan sonra otuz-kırk günlük bir lohusalık devresi vardır, zor bir devredir. Vücudunda kanama vardır, yara vardır. O yarının iyi olması için kocanın da ona bakması lazım. Kanun-u ilâhî böyle! Yuva olması lazımdır.

b. Evli Müslümanın İbadetinin Sevabı Daha Fazladır

Yuva meşrudur. Evlilik, nikâh meşrudur, makbuldür. Zina gayrimeşrudur, gûnahtır, yasaktır. Evlilikten sevap hâsıl olur. Evlenen insanın namazının sevabı artar, ibadetinin sevabı artar. Rakamı biliyordum ama karıştırdım. Galiba; seksen iki kat daha sevabı fazla olur, diye hadîs-i şerîf var. Adam bir gün önce bekârdı, öğle namazı kılıyordu, bir sevap kazanıyordu. Evlendi, evlendiği zaman öğle namazı kıldı, sevabı seksen iki misli daha fazla!

Nikâhta bereket vardır, ibadetlerde sevap vardır, kâr vardır. Kadının bütün akrabaları

erkeğin de akrabası olur, erkeğin bütün akrabaları kadının da akrabası olur. Erkeğin anasına-babasına kız, “baba” der. Kızın babasına-anasına damat; “baba, ana” der. Bir misli birden akrabalar zamlanır, yüzde yüz zamlanır.

Düğün olur olmaz ne oluyor?

Akrabalar yüzde yüz zamlı tarife, hemen akrabalar bir misli artar ve insanın dini kuvvetlenir. Bir insan evlendi mi dininin yarısını kurtarmış olur.

Dini bütün bir müslüman olsun. Evlenince artık delikanlılık bitti, başından kavak yelleri esmesi durdu, artık akan sular duruldu. Delişmenlik devresi bitti, adam oldu. Çünkü evlendi, çoluk çocuk sahibi oldu.

Evlilik sevaptır. Hatta Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz buyurdu ki;

“Hanımla beyin evlilik muamelesi, münasebet-i cinsiyesi sevaptır!”

Dediler ki;

“Yâ Resûlullah! İnsan hem şehvetini teskin ediyor hem de sevap mı?”

“Evet, sevaptır.” buyurdu.

Sevap var, sevaptır! Evliliğin en büyük mükâfatı Allah'ın insana evlat vermesidir. İnsan nesli devam ediyor. Dünyada evlilik var ama bir devre çocuk olmasa veya evlilik olmasa dünya biter. Mevcutlar ihtiyarlayıp öldükten sonra dünya bomboş kalır, ıssız kalır. Değirmenin suyu çekilmiş gibi olur, şu cihanın süsü olan insan nesli biter. Evlilikle devam ediyor, sevaptır.

İnsanın evine yiyecek içecek götürmesi, hanımına ve çoluk çocuğuna bakması çok sevaptır. Sevabı, bire yedi yüz mislidir. Bir file götürdü mü yedi yüz file götürmüş demektir, bir kamyon götürmüş gibidir. Bir milyon harcadı mı sanki yedi yüz milyon harcamış gibidir, servet dökmüş gibidir. Onun için eve de bol bol ikramda bulunmak lazım. Çoluk çocuğa verilen, yapılan masraflar çok kârlı bir yatırımdır, Allah büyük sevap verir. Hem çoluk çocuğu da seviniyor. Çoluk çocuğun gözü doyunca hırsızlığa kalkışmazlar. Arsızlığa, yüzüzlüğe kalkışmazlar. Gözü tok olur. Çocuğa da öğretmek lazım:

“Aman evladım! Sakın haram yeme, haram yedin mi mahvolursun! Sakın evladım,

lütfen, ne istiyorsan söyle! Her şeyi çokça alalım, ne istersen alayım; yapma evladım, etme evladım! Sakın kimsenin bir şeyine müsaadesi olmadan, ikramı olmadan el uzatma, alma evladım! Canın erik istiyorsa gel, “Canım erik istedi.” de; sana istediğin kadar alayım. Elma istiyorsan elma alayım, oyuncak istiyorsan oyuncak alayım...”

Ama harama günaha [el uzatma] evladım! Anladın mı, haram çok fena! Haram yiyenin Allah kırk sabah ibadetini kabul etmiyor, kırk sabah! Kırk gün önce bir haram yemiş olan insanın kırk gün ibadeti kabul olmuyor. Abdest aldı, camiye geldi, namaz kıldı; o kadar sevaplı işler. Haram yedi mi sevap yok!

“Aman evladım, sakın haram yeme!..” deyip gözünü dışarıda, komşunun bahçesindeki olmamış eriğe, elmaya bakmaktan çevirmek lazım. Öğretmek lazım. Gözünü de doyurmak lazım, doyururken de öğretmek lazım. Gözün aç olsa bile, karnın aç olsa bile yeme, demek lazım.

Benim köyde bir amcam vardı, dürüst bir amcaydı. Kendisinin reyine müracaat edilen, sözü sohbeti dinlenen köyün namuslu, dürüst

kişilerindendi amcam. Herkes fikrini ona sordardı. Askerdeyken birlik dağlara çıkmış:

“Hadi bakalım, askerî harekât var, dağlara!”

Dağlara çıkmışlar. Dağlarda askerî birliğe yemek gelmemiş. Askerler yemeksiz kalmışlar, yemeksiz kalmışlar. Bu benim amcam hariç askerler sağdaki soldaki bahçelere dalmışlar, meyveleri sebzeleri yağmalamışlar, yemişler.

Bir de yanlış bir söz söyleniyor:

“Askere her şey helaldir!”

Böyle bir laf da söyleniyor maalesef, hiçbir aslı yoktur! Bir başkasının malı, onun rızası olmadan alınırsa helal olmaz, yok böyle şey!

Hepsi yağmalamışlar! Bu namazlı niyazlı, dürüst bir insan olduğundan -Allah rahmet eylesin- yememiş. Ama çok acıkmış, muazzam acıkmış.

“Açtıktan ağladım!” diyor. Hüngür hüngür ağlamış, ama yememiş. Sabredeyim, demiş. Yememiş. Çok dürüst bir insandı. Beş kişiye bedeldi. Beş kişinin kaldıramadığını kaldırırdı. Bir vücudu vardı, adaleleri sanki mübarek

otomobil lastiğinden yapılmış gibiydi. Vur, elin geri gelsin, öyle bir insandı. Dürüst, namuslu...

O, tarlasında çalışırken zeytinleri suluyor. Kuyu açmış... Yazlığa gelen şehirliler, önünden kasabaya yedi kilometre gidiyorlar, dönüyorlar. Bir sabah iki sabah...

Bu, sabahtan geliyor, bahçesinde çalışıyor boyuna. Onlar sekiz-on kişi tin tin bu tarafa, tin tin bu tarafa...

“Siz ne yapıyorsunuz böyle?” demiş.

“İdman yapıyoruz, sabahleyin böyle yürüyünce vücudumuz kuvvetleniyor.” demişler

“Ahmaklar, bir fakirin tarlasını çapalasanız da sevap kazansanıza! Öyle boş yere havaya gidiyor [çalışmanız]!..”

Kafaya bak, nasıl söz söylüyor!

Ne olacak böyle, tin tin, tin tin ne olacak! Geç şu tarlaya! Bunun sahibi dul bir kadıncağız. Çapala bakalım bunu, sök bakalım dikenlerini, otlarını. Sula bakalım... Yapacaksan işte sana; al, hem sevap hem idman!

Kafası böyle çalışıyor. Vicdanı boş iş yapmaya, boş durmaya elvermiyor. Allah rahmet

eylesin, dürüst insanlar var.ı

Benim bir dayım vardı, ben onu Yunus Emre filan gibi düşünürdüm. Gözümü kapatırdım, herhalde Yunus Emre dayım gibidir... Öyle sıcak çizgileri vardı ki yüzünde; baktığı zaman al resmini, duvara tablo olarak as, altına da “Yunus Emre” de. Ben Yunus Emre’ye benzetirdim; o kadar zarif, sakin, tatlı dilli, güleç yüzlü, adaletli, dikkatli, şefkatli, merhametli, hayırlı, iyiliksever...

İhvânımız oldu. [Mehmed Zahid Kotku] Hocamız’dan ders aldı. Hocamız da “Mehmet Dayı” diye hitap ederdi. Kendisinden küçük, “Mehmet Dayı” derdi. Osman Çataklı’ya “Osman Abi” derdi. Osman Abi onun evlâdı yerinde ama “Osman Abi” derdi. *Rahmetullahi aleyh*’in âdet-i seniyyesi öyleydi.

Hâsılı evlilikte sevap var, kâr var, bereket var. Sonuç itibarıyla çok güzel faydalar hâsıl oluyor. Ama haram insanlar da var

Kimler?

Nikâhı düşmeyen insanlar!

Kimler?

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ
وَعَمَّاتُكُمْ وَخَالَاتُكُمْ وَبَنَاتُ الْأَخِ وَبَنَاتُ الْأُخْتِ
وَأُمَّهَاتُكُمُ اللَّاتِي أَرْضَعْنَكُمْ وَأَخَوَاتُكُم مِّنَ الرَّضَاعَةِ
وَأُمَّهَاتُ نِسَائِكُمْ وَرَبَّائِبُكُمُ اللَّاتِي فِي حُجُورِكُمْ
مِّنْ نِّسَائِكُمُ اللَّاتِي دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَإِن لَّمْ تَكُونُوا دَخَلْتُمْ
بِهِنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ وَحَلَائِلُ أَبْنَائِكُمُ الَّذِينَ
مِنْ أَصْلَابِكُمْ وَأَن تَجْمَعُوا بَيْنَ الْأُخْتَيْنِ إِلَّا مَا قَدْ
سَلَفَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا

*Hurrimet aleyküm ümmehâtüküm.*¹ “Analarınız size haramdır!”

Biz zaten öyle bir şey yapmıyoruz, deriz. Deriz ama Araplar yapıyorlardı. Araplar, babası öldüğü zaman babasının eşlerini alıyorlardı. Dünyada çeşit çeşit kabileler var, yamyamlar var, vahşiler var, aborijinler var, Çinliler, Japonlar var, Güney Amerikalılar var, Kızılderililer var... Herkesin aklı, mantığı başka

¹ 4/Nisâ, 23.

türlü çalışıyor. Anneler haram!

Hurrimet aleyküm ümmehâtüküm. “Analarınız size nikâh düşmeyen kadınların başında geliyor, haram kılınmıştır!”

Başka?

Ve benâtüküm. “Kızlarınız size haram kılınmıştır!”

Amerika da bir inceleme yapmışlar; birçok kız, babası tarafından tecavüze uğruyor-muş. Din, iman, namus fikri olmayınca başka şeyler olabiliyor, kötü şeyler olabiliyor. İslâm kanun koyuyor, kanun-u ilâhî!

Ne bu?

Hudud-u ilâhî, Allah’ın ahkâmı!

Anneyle nikâh olmaz, kızıyla da nikâh olmaz!

“Yabancıya gitmesin?..”

Olmaz, yasak.

Hurrimet aleyküm ümmehâtüküm ve benâtüküm. “Analarınız ve kızlarınız size haram kılındı!”

Ve ahavâtüküm. “Ve kız kardeşleriniz

haram kılındı.”

Ve ammâtüküm ve hâlâtüküm. “Babanızın kız kardeşi, annenizin kız kardeşi [haram] kılındı!”

Babanın kız kardeşi hala, annenin kız kardeşi teyze; halalar teyzeler!

Ve benâtü’l-ahi ve benâtü’l-uhti. “Erkek kardeşinin kızları, kız kardeşinizin kızları; yeğenler haram kılındı!”

Kendi erkek kardeşinin kızı ile evlenemezsin, bir insan kendi kız kardeşinin kızıyla evlenemez.

Ve ümmehâtükümüllâtî erda’neküm. “Sizi emzirmiş olan sütannelerinize size haram kılındı!”

Başka şeylerde bu yok. Bizim şeraitimizde sütanesi de anne gibidir, haramdır, nikâhı düşmez.

Ve ahavâtüküm mine’r-radâati. “Süt kız kardeşlerinizde size haram kılındı!”

“Canım öteki köyden birisinin kızı...”

İsterse öteki kıtadan olsun, aynı memeden süt emmişse, seninle sütkardeşse; sen

emmişsin, o da emmiş de sütkardeşi olduysanız haram, o da kız kardeş. Sütkardeşleri de haram.

Ve ümmehâtü nisâiküm.

“Karılarınızın anaları da size haram kılındı!”

Kaynana ile evlenemezsin! Hani karısı öldü de kaynanayı alacak, olmaz. Kaynanalar da nikâh düşmeyen kimselerdendir.

Ve rebâibükümüllâtî fî hüçûriküm min nisâikümüllâtî dehaltüm bihinn. “Kendisi ile nikâhlanıp zifafa girdiğiniz karılarınızın kızları da size haram kılındı.”

Üvey kızlar! Çocuklu bir kadın aldın, evlendin, zifaf oldu. Onun kızı da senin kızın gibi oldu artık, onlara da nikâh düşmez etti.

Fe in lem tekûnü dehaltüm bihinne felâ cunâha aleyküm. “Eğer anasıyla zifaf olmamışsa o zaman bir mahsur yok, gerdeğe girmemişseniz o zaman o olabilir. Onunla nikâh bozuldu, öyle bir şart olursa kızıyla isterse evlenebilir.

Bu gibi şeyler nasıl olur?

Ölümlle olur, savaşla olur... Neler neler oluyordu? Ne kadınlar perişan kalıyordu.

Savařa gidiyor; Bedir Harbi, Uhud Harbi, Hendek Harbi... Kâğıtta okunması kolay!

Sonuç ne oluyor?

Birileri ölüyordu, řehit oluyordu.

Ölünce ne oluyordu?

Geride aile kalıyor. Bunlara, bu yetimlere, bu kadınlara kim bakacak?!.. Niye dört kişi ile evlenmek var?

O perişan mı kalsın?

Alacak, sahip olacak, himaye edecek. Peygamber Efendimiz dokuz tanesini himaye etti, aldı. Ama gençlik çağlarında Hz. Hatice validemizle [evlendi]. Bütün çocukları Hz. Hatice validemizden!

Ve halâilü ebnâikümüllezîne min aslâbiküm. “Sizin sulbünüzden sizin kendi has evladınız olan erkek çocuklarınızın karıları, gelinleriniz de size haram kılındı!”

Gelinler de haram kılındı, oğlunun karısı haram kılındı. Onunla da nikâh olmaz.

“Ođlum askere gitti de ölüverdi. Gelinim benim de haremime dâhil olur...”

Yok öyle şey, öyle şey olmaz!

Ve en tecmaû beyne'l-uhteyni. “Karılarınızdan birisinin kız kardeşi de haram kılındı!”

İki kız kardeşi nikâhında toplamak da haram!

“Ayşe ile Fatma iki tane kız kardeş. Birisini almıştım, ötekisi de fena değil; onu da alayım...”

Alamazsın, alamazsın!

Ve en tecmaû beyne'l-uhteyni.

İki kız kardeşi nikâhında toplamak, aynı anda kendi nikâhı altında ikisini alması, nikâhında bir araya getirmesi olmaz!

İllâ mâ kad selef.

Araplar eskiden yapıyorlardı; olan ne olacak, boşanacak mı?

Olmuş olanlar dursun, bundan sonra olmasın! Daha evvel, İslâm'ın bu âyeti gelmeden önce olanlar dursun; artık yuva yıkılmasın, olan olmuş. Cahiliye zamanında bu hüküm

inmeden önce olan olmuş. Bundan sonra artık yapmayın!

وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ
كِتَابَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَأُحِلَّ لَكُمْ مَا وَرَاءَ ذَلِكَ
أَنْ تَبْتَغُوا بِأَمْوَالِكُمْ مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسَافِحِينَ
فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ بِهِ مِنْهُنَّ فَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ فَرِيضَةً
وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا تَرَاضَيْتُمْ بِهِ مِنْ بَعْدِ
الْفَرِيضَةِ إِنْ أَلَّ اللَّهُ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا

*Ve'l-muhsânatü mine'n-nisâi illâ mâ me-
leket eymânüküm.* “Kadınlardan evli olanlar
da size haram kılındı!”

Muhsan ne demek?

Sad ile; *muhsan*: “Hısn u hasîn ü nikâha
girmiş, nikâh kalesine girmiş.” demek.

Bir insan evlenmişse kaleye girmiş sayılı-
yor.

Adıyaman’ın eski adı neymiş?

Hısn, “Kale” demek.

Muhsan ne demek?

Kaleye girilmiş, kaleye alınmış, kale de korunmuş demek.

Bu sözü Araplar kime diyorlar?

Arap dilinin âdetinde?

Evlene *muhsan* diyorlar.

Neden?

Evlendi, kaleye girdi, korundu. Bekâr değil ki; yuvası var, karısı var. Kaleye girdi, artık namusunu kolay koruyabilecek. Erkeğe *muhsan* derler, kadına *muhsana* derler. Noktasız ha ve sad ile.

Ve'l-muhsanâtü mine'n-nisâi. “Kadınların evli olanları, nikâhlı olanları da!”

“O nikâhlı ama olsun. Benimle de nikâhlı olsun...”

Öyle yağma yok! Bunun kocası var yahu! *Muhsana*, nikâhlı kadınla da evlenmek yok!

İllâ mâ meleket eymâniküm. “Ancak köleleriniz harpte esir alınmış, ganimet cariyeye olmuş.

Kitâballâhi aleyküm.

Burada mâna bitmediği için âyetin sonuna

lâ demiş, burada mâna tamam değil. Devam, diyor.

Lâ ne demek?

Devam, daha cümle bitmedi, demek.

Lâ ne demek?

Mâna devam ediyor, devam et demek. Cümlelerin ortasındasın kesme, demek yarım kalır.

“Bugün ben çarşıya giderken.”

Ağzını kapattı. Mübarek, konuşsana; yahu çarşıya gittikten sonra ne oldu? Devam etsene cümlene yahu, patlatacak mısın meraktan beni?

“Çarşıya giderken...”

İşte orada *lâ* var, orada durmak yok; devam edeceksin. Mâna devam ediyor.

On üç çeşit nikâh düşmeyen kimseleri saydı.

Ve'l-muhsanâtü mine'n-nisâ.

Niye böyle yapmış?

Kur'an'ı otuz eşit parçaya ayırmışlar. Her parçaya bir cüz demişler. Ne yapalım, sınır

buradan geçmiş. Bu taraf beşinci cüzün başı, burası dördüncü cüzün sonu. Dördüncü cüzün sonunda dursan;

“Çarşıya giderken...”

Ne olmuş?

“Çarşıya gitmiştim de?..”

Söylesene, sonra ne olmuş?

“İşte falanca arkadaşşa uğradım, seni sordu, selam söyledi.”

“Hah, tamam, anladım. Aleykümselam.”

Cümle tamam olunca tamam. Ama cümle yarım kalırsa duramazsın.

Lâ ne demek?

“Burada duramazsın!” demek.

Ze harfi var, *dehaltüm bihin* de *ze* harfi var.

Neden?

“Durmak *câiz!*” demek. *Caiz*’in *ze*’si, *câiz*.

“Burada durabilir miyim hocam?”

Dur, durabilirsin. *Ze* harfi oldu mu

durabilirsin, demektir. Bunlara bu işaretlere vâkıf olmak lazım. Çünkü geliyor geliyor, durulmayacak yerde duruyor; mâna bozuluyor. Bileni rahatsız ediyor. Durulacak yerde durmaz, söylesen de anlamaz. Önemli bir şey! Âyetin neresinde durulur, nefes alınır, neresinde alınmaz?..

Duruyor, geriden alırken mesela *lâ tekûnü* diyor. *Tekûnü*, diye alıyor. Olmaz! *Lâ tekûnü* diye al. Çünkü o ikisi ayrıldığı zaman *tekûnü* dediği zaman mâna ters oluyor.

Lâ yuhibbullâhu. “Allah sevmez.”

Yuhibbullah, diye alıyor. Olmaz. *Lâ yuhibbullah* de! “Sever.” mânasına geliyor. Bu sefer; “Allah münafıkları sever, kâfirleri sever zalimleri sever...” gibi oluyor. Nerede duracaksın, nereden geriden alacaksın, hepsini bilmek lazım.

Kitâballâhi aleyküm. “Allah’ın yazdığı yazı işte bu!”

Ne demek?

Allah’ın farzı bu! Haramı helali, hududu, Allah’ın ahkâmı bu!

Kitap ne demek?

Yazı demek.

Kitâballah. “Allah’ın yazgısı bu, hükmü bu, Allah’ın emri bu!” demek.

Yukarıda ne harfi var?

Ze harfi var.

“Câiz, burada durabilirsin.” demek.

*Ve’l-muhsanâtü mine’n-nisâi illâ mâ me-
leket eymânüküm. Cim.*

O da câiz demek.

Cim, “Câiz.” demek. *Ze* “Orada da duru-
labilir.” demek.

Ve uhille leküm mâ verâe zâliküm. “Bu saydıklarımın dışındaki öteki kadınlardan nikâhlanabilirsin. Bu türden olanlarla nikâhlanılmaz, ötekilerle nikahlanabilirsin!” *En tebtégû bi emvâliküm.* “Malınızın size sağladığı imkândan faydalanılarak ötekilerinden istifade edebilirsiniz.”

Zenginsen imkânın varsa git bir tane daha al, demek. Parasını veriyorsan, verebiliyorsan, mehrini verebiliyorsan.

Muhsinîne gayra musâfihîn. “Nikâh yoluyla namusunu korumuş insanlar olarak; zina yapıcı insanlar olarak değil.”

Sifah ve müsafaha; müsafaha da zinalaşmak demek, çünkü zina iki kişi ile oluyor. Kadın da uyuyor erkek de uyuyor, ikisi birden oluyor.

Gayra musâfihîn.

Zinalaşmak yolu değil; korunmak, nikâh yoluyla, meşru yolla bu sayılan on beşten öteki kadınlarla nikâhlanılabilir.”

Fe mestemta'tüm bihî min hünne fe âtûhunne ucûrehunne ferîdaten. “Nikâhlandığınız, nikâhına talip olduğunuz kadınların, nikâhıyla kendisinden faydalanmak hakkını almak istediğiniz kadınların ücretlerini farize olarak ödeyin!”

Ne demek?

Mehirlerini verin, demek. Nikâhta mehir vardır, nikâhta kadının mehri söylenilir:

“Sana şu kadar mehir vereceğim, yüz bin Avustralya doları vereceğim. Anlaştık mı, kabul mü?”

“Kabul.”

Nikâhta buna mehir derler. Mehir söylenmişse tayin ve tespit edilmişse “mehir tesmiye olunmuş” derler, “mehr-i müsemma” derler.

Nikâhta unutuldu:

“Sen bana vardın mı?”

“Vardım.”

“Sen bunu aldın mı?”

“Aldım.” Dedin, nikâh kıyıldı. Allah’a ısmarladık, el öptüler gittiler.

Hay Allah, ne olacak şimdi, ne oldu?

Eksik kaldı.

Neresi eksik kaldı?

“Nikâhın mehrini konuşmadık! Adam kadına kaç para borçlandı? Konuşmadık, eyvah! Nikâh oldu mu olmadı mı?”

Oldu, nikâhı oldu!

Ama bu buna ne kadar verecek?

Bu emsaldeki bir kadının mehri ne katarsa o kadar verecek, onu hâkim tayin eder. Eğer mehri tesmiye olunmamışsa, ne miktar

olduğu nikâhta konuşulmamışsa, mehr-i misil icap eder.

Onun emsali hanımefendilerin mehirleri ne kadar oluyor; işte o kadar! Tayin edilmediği zaman iş; beldenin örfüne göre, ölçeğe göre yapılıyor. Tayin edilmişse, iki taraf razıysa, razı oldukları şekle göre! Diyor ki;

“Yüz bir altın isterim veya bin bir altın isterim...”

“Yok, biraz aşağı in...”

Konuşuyorlar. Biraz latife yoluyla...

Ama işin aslında mehir, kadının emniyetini sağlayan bir paradır. Herhangi bir şekilde “Ben artık seninle evlilik devam ettirmek istemiyorum, boşadım seni!” derse kadının nikâhı boş olacak. Alacak yüz elli bin Avustralya doları; ev alır, geçinir. Mehir, işe yarayacak bir miktar olacak. Az bir şey söylüyorlar filan. Bizde biraz göstermelik oluyor. Arabistan’da filan öyle değil. Tabii bir miktar oluyor.

Boşamak da kolay!

“Boşadım seni, şu andan itibaren karım değilsin, boşadım seni!” diyor, bitiyor.

Dedem muhtarken iki defa boşanma olayına gitmiş. Muhtar çağırıyorlar, adam karısını boşuyor. Demiş ki;

“Boşanmak çok fena!”

Yüreği parça parça olmuş, bir daha hiç boşanmaya , boşanma muamelesine gitmek istemiyor!

c. Allah (c.c) ın En Sevmediği Helal Boşanmadır

Onun için hadîs-i şerifte buyuruyor ki;

Ebğadü'l-halâli illallahi et-talâk.

Allah'ın en çok kızdığı, en sevmediği helal nedir?

et-Talâk. “Boşanmadır.”

Hem helaldir; haram değildir, boşanmak olabilir, gerekir, olabilir. Boşanma kapısı kapalı değil, boşanma hükmü kalkmış değil, boşanma olabilir.

Ebğadü'l-halâli illallahi et-talâk.

Allah boşanmayı sevmez. Keyfinden boşanıyor. Bu adam bu kadınla biraz yaşadı.

“Biraz da başka kadınla yaşayayım, seni

boşadım...”

Allah sevmez. Allah lanet eder. Keyif için evlenip keyif için boşanan, gönül gezdiren, keyif yapan insanlara lanet eder. İşin ciddiyeti var ama suiistimal edenleri de var. Bu işlerin hepsinin de cezası, belası hazır. Hepsi hükm-ü ilâhî içinde, hepsinin [karşılığı] var.

Doğrusu nedir?

Evlendiği zaman nikâhlı karısına sahip çıkacak ve devam edecek!

Birisi karısını boşayıverdi, kadın da geldi Peygamber Efendimiz’e şikâyette bulundu.

Nasıl boşamış?

“Bundan sonra senin sırtın bana anamın sırtı gibidir. Ben nasıl anamla evlenemiyorsam sen de artık bana haramsın!..”

Araplar’da böyle bir tabir var. Buna zihâr ve muzâhere deniliyor.

“Sen bana anamın sırtı gibisin, artık anam gözümle bakıyorum sana, sen bana haramsın, seni boşadım!” demek.

Kadın Peygamber Efendimiz’e kalktı geldi: “Kocam beni gençliğimde aldı. İsteğe

isteye, yalvara yalvara aldı. Benimle ömrünü geçirdi, keyfini safasını sürdürdü. Şimdi ben ihtiyarladım, zor duruma düştüm. Şimdi beni boşayıveriyor. Yâ Resûlallah! Medet, çare?..” dedi.

“Boşanmışsınız, ne yapayım?” dedi.

“Yâ Resûlallah! Bir çare!..”

Tekrar geldi gitti, geldi gitti: “Buna bir çare...”

Onun üzerine o Sûreti'l-Mümtehine, Mümtehine sûresindeki âyetler indi. 28. cüzün başı:

قَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَادِلُكَ فِي زَوْجِهَا وَتَشْتَكِي
إِلَى اللَّهِ

Kad semi allâhü kavlelletî tucâdilüke fî zevcihâ ve teştekî ilallâhi.²

“Sen bana ananın sırtı gibisin! Bu yalan bir sözdür, kötü bir sözdür. Böyle diyenler eğer nikâhını döndürmek istiyorsa o zaman;

² 58/Mücadele, 1.

فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَّاسًا

Fe tahrîrü rakabetin ³ min kabli en yetemâsâ.

Bir köle âzat etsin, yalan ve çirkin bir laf söylediği için nikâh tekrar olsun diye bir köle âzat edecek.

Eğer âzat edecek zenginlikte değilse parası yoksa?

فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ مِنْ قَبْلِ
أَنْ يَتَمَّاسًا فَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَاطْعَامُ سِتِّينَ
مِسْكِينًا

Fe men lem yecid fe siyâmü şehreyni mü-tetâbiayni minkabli en yetemesse fe men lem yesteti' fe it'âmü sittîne miskîne.⁴

Tekrar bir araya gelmeden evvel iki ay oruç tutacak!

Buna da gücü yetmiyor; ihtiyar, takati yok... Kızmış karısına, boşamış. Sen bana

³ 58/Mücadele, 3.

⁴ 58/Mücadele, 4.

anamın sırtı gibisin, demiş...

Fe it'âmü sittîne miskîne. “O zaman da altmış insanı doyuracak!”

“O Allah’a ve Resûlüne inanmanızın sonucu olarak böyle bir kolaylık kapısı olmuştur. Allah’ın ahkâmına uyun, Allah’ın ahkâmına karşı gelmeyin!..” diye âyet-i kerîme devam ediyor.

Kiminle nikâhlandıysa

Fe mestemta'tüm bihî min hünne fe âtûhunne ucûrehunne ferîdaten. “Fariza olarak nikâhlandığınız kimselerin mehirlerini veriniz!”

Mehir verecek. Mehir kadının hakkı.

Anadolu’da, Güneydoğu Anadolu’da ağa, babasına gidiyor:

“Kızını bana ver.” diyor.

“Ne olacak?”

“Sana şu kadar altın vereyim, bu kadar...”

“Oldu, tamam, ver. Al kızı, götür.” diyor.

Onlar babasının hakkı değil ki! Kızın hakkı, parayı babası almaya hakkı yok ki! Kızın

hakkı! Kötü, yanlış bir şey! Güneydoğu Anadolu'da yanlış bir uygulama! Kızını adeta satıyor, [mehri] kendisi alıyor; haram, yanlış! Kızın hakkı, mehir kızın hakkı! Mehir hakkını baba alamaz. Kız alır, istediği gibi kullanır; dükkân alır, tarla alır, ev alır. Varidat getirecek bir yer alır, ne yaparsa yapar! Onun hakkı!

Fe mestemta'tüm bihî min hünne fe âtûhunne ucûrehunne ferîdaten. “Nikâhından faydalandığınız kimselerin fariza olarak ücretini ödeyiniz!”

Mutlaka mehir verecekler!

Ve lâ cunâhâ aleyküm fî mâ tarâydeytüm bihî min ba'di'l-farîdati. “Bu mehrin farz olduğunu bildikten sonra iki taraf birbirleriyle evlenmek istiyor. Ama adam fakir, çok fazla mehir de verecek kadar gücü yok. O zaman kadın da; ‘Peki, daha az alabilirim.’ filan diyor. İki taraf birbirleriyle razı olduktan sonra mehrin düşürülmesinde, azaltılmasında, bağışlanmasında bir mahsur yok!

“Tamam, mehrimi sana bağışladım.”

Olabilir, diyebilir.

İnnallâhe kâne alîmen hakîmâ. “Hiç

şüphesiz ki Allahu Teâlâ hazretleri her şeyi bilici ve her şeyi hikmetle yapıcıdır!”

Nikâhla ilgili bir âyet-i kerîme geldi. Onu da öğrenmek lazım. Her şeyi bilmek lazım.

d. Gözlerinize Sahip Olun

Allah hepinizden razı olsun. Her işimizi Allah'ın rızasına uygun yapmayı Allah nasip etsin. Her çeşit haramdan, gûnahtan korunmayı nasip etsin.

Burada haram, gûnah insana çok yakın!

Neden?

Bu İngiliz kadınları kısa etekle gezer, mayıyla gezer... Deniz kenarlarına gittin mi bikini, yokini ile çıplak gezerler...

Gözünü koruyacaksın, gözüne sahip olacaksın. Mümkünse bakmayacaksın, mümkünse gitmeyeceksin, mümkünse uzak duracaksın.

Çayırın üstüne yatıyor, öpüşüyor!

“Ama burada adamlar var?..”

“Olsun.”

Mayoyu giymiş; alt alta, üst üste, bunların edepsizlikleri bu, bunlar yapar. Biz

müslümanız, İslâm'ın âdâbı, terbiyesi, nezaketi, zarafeti vardır.

Burada zordur!

Bir insan bir kadına bir defa baktı mı [neyse ne]... Gözü takılmış. Çarşıda gidiyordu; ne yapayım işte, baktım, takıldı...

Bir tanesi neyse ne, ikinci defa dönüp baktı mı ikincisi şeytandandır; günahtır, bakmayacak!

قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا
فُرُوجَهُمْ

*Kul li'l-mü'minîne yeğuddû min ebsârihim ve yehfezû fürûcehüm.*⁵

“Mü'min adamlara, erkeklere söyle; gözlerine sahip olsunlar, namuslarına hâkim olsunlar!”

Avrupa'dakilere namus mühim değildir. Bunlarda bekâret filan aranmaz. Bunlar beğendiği erkeğin kendisine iltifat etmesinden memnun olurlar. Davetine icabet ederler.

⁵ 24/Nûr, 30.

Kendileri davet ederler. Koruyacaksınız, burada imtihan çok.

Bizim tarikatımızdaki esaslardan bir tanesi nedir?

Nakşî tarikatindeki esaslardan bir tanesi: *Nazar ber kadem* olacak!

Bakışları pabucunun ucunda, ayağının ucunda gezecek. Harama bakmayacak, bu sözün bir mânası! Gözünü haramdan korumadı mı insanın kalbi kararır. Harama baktı mı kalbi kararır, derecesi düşer. Harama baktı mı kalbi kararır, derecesi düşer. Kalbi kararır, derece düşer; kalbi kararır, kalbi kararır, derecesi düşer... derken günaha saplanır, günaha doğru gidiyor. Şeytanın ağına düşer.

Şeytanın ağlarına avladığı avdaki tuzaktaki yemi nedir?

Kadındır! Kadın, onu oraya, tuzağın içine koyar. Ondan sonra âdemoğullarını şeytan avlar, canına okur, mahveder. Çok dikkat etmek lazım. Doğru yolda yürümenin en önemli şartlarından birisi namusluluktur. Haramdan, zinanadan korunmaktır.

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

Gözler de zina eder, gözü de korumak lazım, harama bakmamak lazım. Harama baktı mı göz zina eder. Eller de zina eder.

Mümkünse tokalaşmayacaksın. Mendeburlar çok alışmışlar. Emlakçıdan arazi alacaksın:

“Şu araziyi alacağım.” diyorsun.

“Dur, göstereyim.” diyor. Bir de bakıyorsun, bir kadın geliyor. Hay Allah, gelmez olaydı! Artık sen oyalanıyorsun orada. Ben inmiyorum, filan [diyorsun].

Ama ötekisinin âdeti ne?

İslâm'da yok böyle âdet! Selâmunaleyküm dersin, olur biter.

Ne oluyor?

Kötü âdetler! İslâm güzel, İslâm'ın her şeyi güzel. El de zina eder, göz de zina eder!

Hız. Osman *radıyallahu anh*'ın emirü'l-mü'minîn olduğu, halife olduğu zaman sahabeden birisi geldi:

Selâmun aleyküm yâ emîre'l-mü'minîn, dedi.

Hız. Osman-ı Zinnûreyn şöyle yüzüne

baktı:

“Senin gözünde zina izleri görüyorum. Gözünde zina izleri var.” dedi.

Adam sarsıldı. Peygamber Efendimiz vefat etmiş. Yerine Ebû Bekir halife olmuş, Ömer halife olmuş, Osman halife olmuş *rıdvanullahi aleyhim ecmaîn*, sıra ona gelmiş. Şaşırdı:

“Yâ emîre’l-mü’minîn! Peygamberlik kesilmedi, mi devam mı ediyor?”

Peygamberlik kesildi ama bunun adı evliyâlık! Evliyâ! Harama bakmış olan gözdeki zina alameti neyse evliyâ onu görüyor. Göz işte; kaş var, kirpikler var, göz var... İnsan, bir şey yok sanır. Ama bir baktı:

“Senin gözünde zina izleri görüyorum.”

Gelirken emîre’l-mü’minîn’in yanına gelirken açık bir kapıdan içeriye bakmış. Herhalde kadın yıkanıyormuş, içeride ona bakmış. Gelirken dışarıdan şöyle bakmış geçmiş. Bazıları sakınmıyorlar.

Biz mesela gezilerimiz sırasında öyle yerlere gittik; çocuğunu ve kendisini derede çıplak yıkıyor, sakınmıyor. Anadolu’da var böyle!

Allah Allah, Afrika'da mıyız, yamyamlar diyarında mıyız?.. Sakınmıyor.

Yüznumarası yok!

Ne olacak?

Çık dışarı, ileri! Uzaklaş biraz!

Sakınmayanlar var, çekinmeyenler var, üstünü açıyor, bikinisini giyiyor. Çocuğunu emziriyor...

Ben Kadıköy vapurunda gördüm. Köprüden vapura biniyorsun, Kadıköy tarafına geçeceksin. Çıkartıyor göğsünü çocuğuna:

“Al, em!”

Bu ne ya?

Göğsünü çıkartıyor.

Kapatsana yahu, örtsene, çocuk ağlıyorsa tedbirini alsana! Herkesin gözü önünde!

Alışmamış, çarşafı, çarşafı da var.

“Al, em!”

Acayip! Elhamdülillah örfümüze, âdetimize, yetişmemize bakıyorum da -Allah dedelerimizden razı olsun- çok güzel yetiştirmişler, temiz yetiştirmişler, namuslu yetiştirmişler.

Örtülü, tesettürlü, sakınan çekinen, edepli, terbiyeli, ahlâklı yetiştirmişler. Başka milletlere bakınca insan anlıyor.

Bu millet hava sıcak diye askılı giyiyor, şort giyiyor; sakınmıyor çekinmiyor. Burada biraz daha dikkat etmek lazım. Her yerde dikkat etmek lazım da burada biraz daha tehlike büyük oluyor.

Gözünüze sahip olun! Gönlünüzü karartmayın! Günahlara girmeyin! Durduğunuz yerden sevaplarınızı kaçırmayın! Yukarı çıkmışken merdivenden aşağıya paldır küldür yuvarlanmayın! Başınızı gözünüzü morartmayın! Zarara uğramayın!

Allah şeytanın ve nefsin şerrinden ve kadınların şerrinden korusun.

Bazı kadınlar da tuzak, kendisi peşinde koşuyor. Kuyumcunun dükkanına geliyor, kuyumcunun tezgâhtarını gözüne kestirmiş, niyeti kötü. İçeri giriyor:

“Bir zümrüt yüzük istiyorum.”

Tezgâhtar çıkartıyor.

“Yakıştı mı acaba?”

Maksat [tezgâhtar] ayartmak! Kim zenginse kim paralıysa varidatı, geliri, aylığı çoksa arabası güzelse BMW ise Mercedes ise yeniyse -benimki gibi külüstür değilse- şeytanlar onu biliyorlar.

İnsanların şeytanları var mı?

شَيَاطِينِ الْإِنْسِ وَالْجِنِّ يُوحِي بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ
زُخْرُفَ الْقَوْلِ غُرُورًا

Var!

*Şeyâtîne'l-insi ve'l-cinni yûhî ba'duhüm ilâ ba'din zuhrufa'l-kavli ğurûrâ.*⁶

İnsanların da şeytanları var. Şeytan kadın gidiyor. Kuyruklu, boynuzlu şeytan kadın geliyor; çare arıyor, kandırıyor. Ondan sonra bakıyorsun; kuyumcunun tezgâhtarını metres tutmuş, ev tutmuş.

O artık boyuna ondan para sağlıyor.

İneği sağarsın, süt çıkar; kuyumcunun tezgâhtarını sağarsın, ne çıkar?

⁶ 6/En'âm, 112.

Altın çıkar, mücevher çıkar... Sağdııkça sa-
ğıyor, kurtulursa kurtulur. Bazen tezgâhtar
evli oluyor, karısı işin farkına varıyor, çare arı-
yor... Çok zor! Şeytan tuzağının içine avını, ka-
dını koyarak tuzağına öyle düşürüyor.

Allah şeytanın tuzağına düşürmesin, ka-
dınların şerrinden korusun.

Hepsi nefse geliyor. Nefis bakmazsa nefis
hâkim olsa bir şey olmayacak ama nefis de in-
sanın en büyük düşmanı! Nefsin ağzının suyu
akıyor, dayanamıyor. O da dayanamıyor, pe-
şine gidiyor.

Musâfehîn, diyor, *musâfahâ* ne demek?

Karşılıklı! Zina bir kişi ile olmuyor ki! O da
istiyor, o da istiyor; karşılıklı! Küçükten başlı-
yorlar bu işe; komşunun kızına camdan bak-
maktan, işaret etmekten, cama taş atmaktan,
gizli mektup göndermekten başlıyor, devam
ediyor. Bütün edebiyat kitapları bu mendebur
şeyle, aşk şiirleriyle, şarap şiirleriyle, mey-
hane şiirleriyle doludur.

Edebiyatın bir kısmı zehirlidir!

Neden?

Aşkı, zinayı, şarabı methediyor, heveslendiriyor. Yenileri de heveslendiriyor:

“Senin gözün badem gözlü, dudağın kiraz gibi, yanağın elma gibi, selvi boylusun... Ah seni görünce aklım başından gitti...”

Bunların hepsi zehirli sözler! Delikanlı bunları okuyor, o da aynı yola gidiyor:

“Aman şarap ne kadar güzel renkliymiş, ne güzel kırmızısı varmış. Getir bakalım meyhaneci, bir tek daha ver...” Şaraba düşüyor!

Edebiyat da bir tuzak, şeytanın başka bir tuzağı; öyle şeyler oluyor.

Allah her çeşit şerden, kötülükten korusun. Ama hepsinin kaynağı nefis. Nefsi ıslah etmeyi, nefse hâkim olmayı nasip etsin.

Bunları niçin söylüyoruz?

Men lem ya'rifi's-şerre yaka' fîh. “Şerri bilmeyen bilmeden içine düşer, tuzağa kapılır.”

Orada tuzak var, dikkat et! Gözüne sahip ol, abdestli gez!

İnsan, abdestli gezdi mi korunması kolay olur. Abdestsiz oldu mu tuzağa düşmesi kolay

olur, basireti bağlanır.

Allah her çeşit her türlü şerhlinin şerrinden; özellikle şeytanın şerrinden, nefsin şerrinden, kadınların şerrinden korusun.

İnsan yaşlandı mı bunları artık anlar. Biz o masalı çok okuduk, bu fikri çok gördük, biliyoruz... Ama bu iş bekârlarda öyle değildir, yeni yetişmelerde öyle değildir. Git liselere, git üniversitelere; üniversiteler rezalet! Ben buraya kızını yatılı gönderen velilere şaşıyorum! Malezya'dan vs. bizim gittiğimiz üniversitelere; o tuttuğumuz odalara kızları erkeklerle karışık, aynı yurttta gönderiyorlar. Olmaz, olmuyor, çok kötü şeyler oluyor. Daha üniversitede bozuluyor. Ondan sonra sen onu gel de ıslah et. Bir kere tadını da aldı mı kolay kolay da vazgeçemez, kötü olduğunu bilse de vazgeçemez. İçkinin kötülüğünü bilir, vazgeçemez; kumarın kötülüğünü bilir, vazgeçemez; zinanın kötülüğünü bilir, vazgeçemez...

Bir insan kötülüğe alıştı mı alıştırmama yolunu keseceksin, küçük yaşta evlendireceksin!

İbret için bunu her zaman söylüyorum:

Ben kendi oğluma, lisedeyken evliliği teklif ettim:

“Evladım! Seni evlendireyim. Sana da bakarım gelinime de bakarım, maaşını da veririm. Korkma, başa çıkarım.”

Bizim oğlan;

“Öyle bir ihtiyacım yok.” dedi.

Kaç defa ısrar ettim, kaç defa sordum, yok!

Amerika’ya gitti, uzaktan soruyorum:

“Bizim oğlanı oralarda gördünüz mü, tanıdınız mı, biliyor musunuz?”

Amerika’dan gelen giden bir tanesi dedi ki;

“Hocam, kim senin oğlun?” dedi.

“Şöyle şöyle...” dedim.

“Ha, şu caminin köşesinde oturan çocuk mu?..”

Tamam, yâ Rabbi, çok şükür, bizim oğlan caminin köşesindeymiş. Amerika’dan bir gelişte kıstırdım onu köşeye, evlendirdim.

Çünkü Avrupalı kızlar kendi aralarında konuşuyorlarmış. Bunu bizim hanıma İngiliz bir kadın söyledi. Bizim ihvandan birisiyle evlenmiş.

“Biz üniversitedeyken birbirimize derdik ki...”

Nerede derdiniz?

İngiltere’de, İngiliz kendisi.

“Biz İngiltere’deyken üniversiteye giderken birbirimize derdik ki; ‘Hadi gidelim bir Orta Doğulu av avlayalım. Müslüman ülkelerinden birisinin çocuğunu avlayalım. Hadi gidelim bir av avlayalım...’”

O avlamış, bizim arkadaşı avlamış ki evlenmişler. Ama arkadaş da onu müslüman etmiş, şimdi örtülü filan. Ama avlıyorlar, avlamasını biliyor.

Otelde beklerken boyuna David Dekarta Discover Channel seyrettik. Adam koca koca balıkları yakalamasını biliyor, hemen şıp tutuyor. Böyle böyle balıklar. Bir atıyor oltayı, takılıyorlar. Usulünü biliyor, hangi yemle hangi balık gelir... Bir atıyor, bu kadar balık; bir atıyor, bu kadar balık tutuyor. Geze geze geliyor.

Avlamasını biliyorlar. Çok dikkat etmek lazım.

Birisi: “Hocam, benim oğlan Amerika’da burs kazandı, orada okuyacak. Gitsin mi?” dedi.

Bunları bildiğim için; “Evlendir, öyle gönder. Bekâr gönderme. Evlendir, öyle gönder.” dedim.

Biz neyiz?

Bunları biliyoruz, edebiyatı biliyoruz, şehir hayatını biliyoruz, Beyoğlu’nun kumarhanelerini biliyoruz, barları pavyonları -elhamdülillah gitmedik ama- gazetelerden vs. biliyoruz, Amerika’yı Avrupa’yı biliyoruz...

“Evlendir öyle gönder!”

Neden?

Dayanamaz bizimkiler! Bizimkiler anasının süt kuzusu! Anasının dizinin dibinde yetişir, ondan sonra bir dış ülkeye gitti mi öyle bir kurnaz avcı bunu yakalar! Bu kuzucuk, toy; bunu yakalar!

Dedim ki; “Aman evlendirmeden gönderme!”

Aradan zaman geçti, zaman geçti, zaman

geçti; mektuplar gittikçe böyle değişik ifadeler, bilmem neler...

“Bir iyi kızla tanıştık da bilmem ne de...”
filan, babasına mektup yazıyor.

En son bir mektup:

“Bu kız Güney Amerika’nın filanca şehrinden iyi bir kız...”

“Hocam, bunlar evlenmeye niyetlenmişler. Hem de kız katolik...”

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

5 Şevvâl 1418 / 03.02.1998

Avustralya

[Bütün GURBET SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

